

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY

Rozhovor s cizincem

Práce se žáky s odlišným mateřským jazykem (SZ6020/01)

jaro 2017

Vypracoval/-a: Vyučující: Mgr. et Mgr. Markéta Sedláková

Čestně prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval/-a samostatně a pouze za využití pramenů, zmíněných v závěru práce.

Rozhovor s cizincem

Úvod (stručné shrnutí života)

Výběr člověka, se kterým udělám rozhovor, byl zřejmě ten nejjednodušší úkol. Mám vietnamský původ a tak jsem se rozhodla, že vyzpovídám svého otce.

Mému otci je 53 let, narodil se ve středním Vietnamu, pochází z obrovské rodiny, která stále bydlí na vesnici. Situace po vietnamské válce byla opravdu mizivá, potraviny dostávali na přidělový systém a v rodině museli obdělávat rýžové pole, aby měli aspoň nějaká zásoby.

Do České republiky přiletěl v r. 1989, dostal nabídku zde pracovat v jedné továrně v Jindřichově Hradci. Nebyl však jediný vietnamský zaměstnanec, Vietnamci tehdy často přilítávali po vlnách a ve skupinkách, takže si našel i vietnamské kamarády, se kterými je v kontaktu dodnes.

Na otázku, proč byl vybrán zrovna on, mi odpověděl, že on v tu dobu byl jediný muž v rodině, který si ještě nezaložil svou vlastní rodinu. Tím, že přijel do České republiky, zajistil rodině jisté finance, které pak posílal do Vietnamu. Čas od času svoji rodinu v rodném Vietnamu navštěvuje.

Jeho první dojmy z České republiky víceméně kladné, hlavně vyzdvihl nápomocnost a přívětivost českých spolupracujících, kteří ho často zvali k nim domů na oběd. Zprvu měl s českou kuchyní problém, třeba svíčkovou nemohl sníst, protože nebyl zvyklý na smetanu a mléčné výrobky celkově.

V Jindřichově Hradci se také poznali s mojí matkou a v roce 1995 se vzali. V paměti mi utkvěla vtipná historka, kterou mi zase vyprávěl, jak šel požádat moji matku o ruku s platem domácích vajec.

V téže roce se přestěhovali do malé vesnice nedaleko Českých Budějovic a každý den dojížděli autem asi 30 km do Kaplice, malého města u hranic s Rakouskem, kde měli na tržnici stánek a prodávali oblečení převážně Rakušanům. O víkendech často jeden z nich jezdil na poutě do různých měst a prodával oblečení tam. Na konci roku 1995 jsem se narodila já, a tak se rozhodli přestěhovat do Kaplice nastálo, aby si mnohé zjednodušili.

Koupili dům v centru města, jen pár kroků od náměstí. Dolní patro přetvořili v obchod se smíšeným zbožím.

V Kaplici bydlíme ještě spolu s mým mladším bratrem dodnes.

Rozdíly (mentalita, kultura, politika, rodina, klima, jídlo)

Rozdílů vyjmenoval opravdu mnoho, některé jsou podle něho kladné, některé naopak záporné.

Co se týče mentality, popsal Čechy jako velmi přímočaré, kteří nechodí kolem horké kaše. Dále sdělil, že se postoj Čechů k Vietnamcům a cizincům obecně za těch 28 let, co tady žije, změnil. Dříve si podle něj Češi cizinců více vážili, určitě nebyli tak xenofobní jako dnes. Důvodem je podle něj veliká koncentrace cizinců na jednom místě, právě v Kaplici lze najít lidi mnoha národností, např. Ukrajince, Bulhary, Rumuny, Slováky, Mongolce, Kazachy a samozřejmě Vietnamce. Lidé se cítí nejistí a straní se cizincům, což mu přijde líto, protože on sám si dokázal vybudovat přátelství se sousedy a s různými lidmi okolo. Mě osobně fascinuje, jak ho pokaždé někdo na ulici pozdraví a dá se s ním do přátelské řeči.

Veliký rozdíl, který se mu zdá trochu nepochopitelný, je prožívání svátků. Tady lidé většinou tráví čas v rodinném kruhu a na ulici v podstatě nikoho nepotkáte. Ve Vietnamu je to naopak, všichni lidé, ať už staří nebo děti, se doslova vylejí do ulic a oslavují svátky nakupováním, ježděním na výlety do různých zábavných center a hlavně popíjením a pořádáním banketů v různých restauracích a barech.

O politiku se příliš nezajímá, avšak mě docela překvapilo, že není úplně proti komunistickému režimu. Na otázku proč mi odpověděl, že tak byl vychováván a ve škole jim bylo vtoukááno do hlavy, že je komunismus jediná cesta k úspěchu. Svůj názor dále obhajoval tím, že přeci jenom zažít Američany, kteří ve jménu demokracie zdevastovali velkou část Vietnamu,

Je si ale vědom toho, že současný politický systém ve Vietnamu je zkorumpovaný a že ne všichni mají práva, na která by měli mít nárok.

Také jsem se dozvěděla, že různé papírování a úředničení ve Vietnamu trvá velmi dlouho a nikdo nepohne ani prstem, když není velkoryse odměněn v podobě úplatku.

Rodinné vazby a rodinný systém vidí v obou zemích zcela odlišně. Ve vietnamských rodinách se klade důraz na úctu ke starším, i v dospělosti děti musí naslouchat rozhodnutím rodičů, nemají úplnou svobodu jako Češi, kteří podle jeho názoru po dosažení dospělosti rozhodují sami za sebe a nemají ke svým rodičům takové závazky.

Jako plus uvedl přívětivé klima v České republice. V létě teploty nedosahují 48 stupňů Celsia, jako tomu je ve Vietnamu. Minulý rok tam musel odletět uprostřed srpna a říkal, že by se nikdy dobrovolně v létě do Vietnamu nevydal. Také tu nejsou monzunová období a tajfuny, které jak zmínil, často pustoší přístřešky a úrodu.

Kultura stolování se také značně liší. Ve Vietnamu je základní potravinou rýže, která se může jíst až třikrát denně. K ní se uvaří ostatní přílohy, jako je maso, zelenina a polévka, která se jí jako poslední. Každý dostává porci rýže do mističky a hůlkami si nabírá přílohy, které jsou servírované na talířích uprostřed stolu, tudíž jsou sdílené. S navyknutím na český způsob stolování neměl, líbí se mu, že každý dostává svoji porci, hlavně z hygienických důvodů.

Čeština a budoucnost v České republice

Český jazyk je podle něj velmi těžký. Nikdy nechodil do žádných kurzů, jazyk se naučil posloucháním a hlavně se nebál mluvit, třebaže i s chybami. K životu a práci mu dostačuje slovní zásoba, kterou má teď.

Potíže ve výslovnosti mu dělají hlavně hlásky r, ř, a ě. Často píše slova tak, jak je slyší. Z gramatického hlediska má problémy s pády a se psaním y/i, nicméně mu tyto skutečnosti nebrání v dorozumívání a porozumění.

Budoucnost v České republice nevidí moc pozitivně. Obchod nevynáší tolik jako dříve a výdaje jsou čím dál tím vyšší, tudíž se rozhoduje, zda zůstat nebo se vrátit zpět do Vietnamu, kde by mohl vydělávat mnohem více. Zároveň ale dodal, že se Vietnam mění tak rychlým tempem, že by mu zprvu dělalo potíže přizpůsobit všem změnám.

Hlavním důvodem, co mé rodiče v České republice drží, jsem já a můj mladší bratr. Chodíme do školy, našli jsme si tu kamarády, přátele a bylo by pro nás těžké navyknout si

na vietnamské způsoby. Já osobně se o sebe dokážu postarat, ale můj bratr je příliš mladý na to, aby tu zůstal sám.

Moje reflexe nad rozhovorem

Jsem ráda, že jsem měla možnost udělat rozhovor zrovna se svým otcem, jelikož jsem s ním o mnohém pořádně nikdy nemluvila a tento rozhovor byl příležitostí, jak se dozvědět víc jak o jeho počátcích v České republice, tak jeho názorech na různé témata, hlavně na rozdíly mezi Čechy a Vietnamci.

Jako člověk, který se v České republice už narodil, mám na některé věci jiné názory než můj otec, jelikož jsem se přizpůsobila českému stylu myšlení, ale na druhou stranu mě rodiče vždy učili, abych respektovala své kořeny. To, že jsem vyrůstala jak v českém prostředí, ale ve vietnamské rodině beru jako výhodu, protože vidím jisté situace z různých perspektiv, ať už z pohledu cizince nebo z pohledu Češky.

Abych mojí reflexi zakončila, musím dodat, že mého otce čeká v blízké budoucnosti velmi těžká volba, a to zda zůstat, nebo se vrátit zpět do Vietnamu. Samozřejmě jsem si byla vědoma toho, že rodiče chtějí své stáří prožít zpátky ve Vietnamu, nicméně jsem nečekala, že tomuto rozhodnutí budou čelit tak brzy.